

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

LBY – 4101-14-04/2013

P/13/100

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-950 Bydgoszcz

T +48 52 567 58 00, F +48 52 567 58 60

lby@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli.

Numer i tytuł kontroli	P/13/100 – Działania Policji na rzecz bezpieczeństwa obywateli w ruchu drogowym
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura w Bydgoszczy
Kontroler	Kontrolę przeprowadził na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ Artur Gackowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86174 z 06.06.2013 r. [Dowód: akta kontroli 2-3]
Jednostka kontrolowana	Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu, ul. Toruńska 15, 88-100 Inowrocław
Kierownik jednostki kontrolowanej	Komendantem Powiatowym Policji w Inowrocławiu od 31.03.2011 r. jest inspektor Wiesław Dzierbicki, zwany w dalszej części wystąpienia „Komendantem”.

II. Ocena kontrolowanej działalności.

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości², działalność Pana Komendanta oraz odpowiednich służb Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu, (zwanej dalej „Komendą”, lub „KPP”), w zakresie działań Policji na rzecz bezpieczeństwa obywateli w ruchu drogowym w latach 2012-2013 (I półrocze).

Uzasadnienie oceny ogólnej

Wyniki kontroli wykazały, że przygotowanie kadrowe i techniczne pionu ruchu drogowego (PRD) pozwalało na realizację zadań ustawowych przewidzianych dla tej służby. Policjanci ruchu drogowego pełnili służbę na drogach, w szczególności reagowali na ujawnione przestępstwa i wykroczenia drogowe, wykonywali czynności wstępne na miejscu zdarzeń drogowych.

Wydział Ruchu Drogowego (WRD) Komendy przeprowadzał na bieżąco analizy stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie jej działania, które stanowiły podstawę dyslokacji służby na drogach oraz analizował przyczyny wypadków drogowych i reagował na wzrost zagrożenia na poszczególnych odcinkach dróg zwiększając częstotliwość patroli w tych rejonach.

W celu minimalizowania czynności i zadań policjantów niezwiązanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego (dalej „BRD”) dokonywano bieżącej weryfikacji efektywności służby. Wprowadzony 31 marca 2012 r. system wspomagania dowodzenia (dalej „SWD”) wspierał działania policjantów pionu ruchu drogowego w zakresie planowania służby oraz reagowania na występujące zagrożenia w ruchu drogowym. Komenda podejmowała działania w celu przygotowania do współpracy z podmiotami pozapolicyjnymi, a także w praktyce z nimi współdziałała.

Funkcjonariusze pionu ruchu drogowego corocznie zabezpieczali wspólnie z jednostkami Państwowej Straży Pożarnej imprezy masowe.

¹ Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm.).

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła następujące nieprawidłowości:

1. Braki w wyszkoleniu specjalistycznym funkcjonariuszy WRD, wymaganym zarządzeniem Nr 609 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 czerwca 2007 r. w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów³ (zwanego dalej Zarządzeniem Nr 609 KGP).
2. Przypadki niezarejestrowania videorejestratorem przebiegu całej służby patrolowej, co było niezgodne z § 3 ust. 1 zarządzenia Nr 497 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 maja 2004r. w sprawie pełnienia służby przez policjantów wykorzystujących przyrządy kontrolno-pomiarowe służące do rejestracji zachowań uczestników ruchu drogowego⁴ (zwanego dalej Zarządzeniem nr 497 KGP).
3. Nie w pełni skuteczny nadzór funkcjonalny w zakresie kontroli nagrań z wideorejestраторów, głównie pod kątem ich efektywnego wykorzystania oraz ujawnienia przypadków niewłaściwego rejestrowania przebiegu służby.
4. Naruszenie § 5 ust. 2 zarządzenia Nr 497 poprzez nieprawidłowe usytuowanie radiowozu podczas kontroli drogowej.
5. Brak fotokopii schematu miejsca zdarzenia sporządzonego na karcie zdarzenia drogowego, co narusza § 4 ust. 1 zarządzenia nr 635 Komendanta Głównego Policji z dnia 30.06.2006r. w sprawie metod i form prowadzenia przez Policję statystyki zdarzeń drogowych⁵ (zwanego dalej Zarządzeniem nr 635 KGP).
6. Nieterminowe i nierzetelne wprowadzanie danych do Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWiK), co narusza postanowienia § 4 ust. 5 zarządzenia nr 635 KGP.

Szczegóły nieprawidłowości przedstawiono w dalszej części wystąpienia.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego.

Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu funkcjonuje w oparciu o ustawę o Policji⁶, inne powszechnie obowiązujące akty prawa oraz zarządzenie nr 1041 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji⁷.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o Policji, Komenda jest jednostką Policji właściwą na obszarze powiatu inowrocławskiego, województwa kujawsko-pomorskiego.

W dniu 28.12.2007 r. Komendant ustanowił „Regulamin Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu”⁸ w którym to m. in. określono zakres zadań WRD, w tym:

- analizowanie stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w ruchu drogowym, badanie przyczyn i okoliczności powstawania zdarzeń drogowych;
- wykonywanie czynności zapewniających bezpieczeństwo i porządek w ruchu na drogach publicznych przez kierowanie ruchem oraz jego kontrolowanie;
- organizowanie i planowanie służby zapewniającej koordynację działań Policji na drogach w podległym rejonie służbowym ze szczególnym uwzględnieniem miejsc zagrożonych zdarzeniami drogowymi;
- właściwa reakcja na wykroczenia i przestępstwa drogowe;
- opiniowanie projektów zmian organizacji ruchu na drogach powiatowych i gminnych;
- współdziałanie z organami administracji, samorządami, organizacjami społecznymi, środkami masowego przekazu w zakresie poprawy stanu bezpieczeństwa na drogach w podległym rejonie służbowym;

³ Dz.Urz.KGP.2007.13.100 ze zm.).

⁴ Dz. Urz. KGP z 2004 r. Nr 9 poz. 41

⁵ Dz. Urz. KGP z 2006 r. Nr 11 poz. 67

⁶ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287 poz. 1687 z zm.);

⁷ Dz. Urz. KGP Nr 18, poz. 135 ze zm.

⁸ Z kolejnymi zmianami.

- właściwe wykorzystanie sprzętu kontrolno-pomiarowego będącego na wyposażeniu komórki ruchu drogowego;
- wykonywanie czynności związanych z ujawnianiem przestępstw i wykroczeń w ruchu drogowym oraz ustalanie ich sprawców;
- nadzór nad komputerową rejestracją zdarzeń;

[Dowód: akta kontroli 23-24]

1. Przygotowanie koncepcyjne, prawno-organizacyjno, kadrowe i techniczne Policji do działań na drogach

Opis stanu faktycznego

1.1. Przygotowanie koncepcyjne Policji do działań na rzecz bezpieczeństwa na drogach

1.1.1. W kontrolowanym okresie Komenda nie korzystała z badań naukowych, prac rozwojowych i usług badawczych dotyczących bezpieczeństwa ruchu drogowego. KPP korzystała z analiz stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego opracowanych we własnym zakresie oraz przez Komendę Wojewódzką Policji w Bydgoszczy (zwaną dalej KWP).

[Dowód: akta kontroli 178-181]

1.1.2. W WRD obowiązywał system oddziaływania na bezpieczeństwo ruchu drogowego, który przewidywał elastyczne reagowanie na lokalny wzrost zagrożeń np. czasową redyslokację sił i środków własnego PRD i użycia sił środków sąsiedniej jednostki Policji. System ten polegał na sporządzaniu comiesięcznej informacji oraz kwartalnej, półrocznej i rocznej analizie stanu bezpieczeństwa na drogach powiatu inowrocławskiego podległych działaniu WRD.

Nie dotyczy to tzw. centralnej koordynacji⁹ określonej odgórnie przez KGP i KWP.

Opis stanu faktycznego

1.2. Stan organizacyjny-kadrowy pionu ruchu drogowego.

Organizacja PRD Komendy wynikała z etatu wprowadzonego rozkazem organizacyjnym Komendanta nr 3/11 z dnia 29.04.2011 r. Struktura WRD składała się z 30 stanowisk policyjnych (co stanowiło 10,07% stanu etatowego Komendy⁹), w tym 2 stanowisk kierowniczych – naczelnika wydziału i zastępcy naczelnika wydziału. Pozostałe 28 stanowisk to stanowiska wykonawcze, których zakres zadań zawierał przedsięwzięcia realizowane bezpośrednio na drogach.

[Dowód: akta kontroli 6-10]

Nadzór nad WRD sprawował I Zastępca Komendanta Powiatowego Policji, a Wydziałem kierował Naczelnik - podinsp. R.S.

Rozkazami organizacyjnymi Komendanta nr 3/12 z 14.12.2012 r. i nr 2/13 z 05.06.2013r., wprowadzono zmiany do m. in. składu WRD. Do dnia 31.12.2012 r. w strukturze WRD wyodrębnione było Jednoosobowe Stanowisko ds. Wykroczeń w randze asystenta, do którego obowiązków należało realizowanie czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia w ruchu drogowym. Z dniem 01.01.2013 r. stanowisko to zostało zlikwidowane, a stanowisko asystenta pozostawiono w strukturze wydziału do wykonywania czynności bezpośrednio na drogach. Wszystkie postępowania w sprawach o wykroczenia w ruchu drogowym przekazano do Wydziału Prewencji.

[Dowód: akta kontroli 11-12, 13-15, 16-18]

Na dzień 30.06.2013 r. stan etatowy PRD wynosił łącznie 32 etaty, w tym Naczelnik – 1, Zastępca Naczelnika – 1, Asystent – 11, Kontroler ruchu drogowego – 1, Referent – 15, Policjant – 3, co stanowi 9,88% stanu etatowego KPP¹⁰.

[Dowód: akta kontroli 10]

⁹ Stan etatowy komendy wynosił 298,5 stanowisk.

¹⁰ Stan etatowy komendy wynosił 324 stanowisk policyjnych.

Faktyczny stan zatrudnienia na 30.06.2013 r. PRD wynosił 27 funkcjonariuszy (84% etatu), w tym Naczelnik, Z-ca Naczelnika oraz 25 funkcjonariuszy pełniących służbę na drodze, co stanowi 8,71% stanu zatrudnienia w KPP¹¹.

[Dowód: akta kontroli 4]

Ilość policjantów pełniących służbę bezpośrednio na drogach w okresie 01.01.2012 – 30.06.2013 uległa zmniejszeniu o 1 funkcjonariusza (z 26 do 25), a przyczyną było odejście łącznie 3 policjantów i przyjęcie w ich miejsce 2 nowych funkcjonariuszy

[Dowód: akta kontroli 4, 178-181]

1.2.2. W kontrolowanym okresie policjanci byli kierowani na kursy specjalistyczne na podstawie zapotrzebowań przekazywanych, w odpowiedzi na otrzymywane z KWP wykazy miejsc na kursach specjalistycznych planowanych do realizacji w danym roku. Zapotrzebowania te, stanowiące imienne wykazy policjantów, przekazywane były do KWP.

W okresie objętym kontrolą Komendant zgłosił do KWP następujące potrzeby w zakresie szkolenia policjantów:

Na 2012 r.

W dniu 7.10.2011 r. w odpowiedzi na zapytanie z 22.9.2011 r. dotyczące szkoleń na 2012 r., przesłano wykaz policjantów wskazując jednocześnie konkretne szkolenie. Takie zapytania KWP przesłała jeszcze 22.3.2012 i 25.9.2012 r. Komenda każdorazowo informowała KWP o swoich potrzebach podając dane funkcjonariuszy i zakres szkolenia. W 2012 r. KPP zgłosiła łącznie 5 policjantów na szkolenie w zakresie ruchu drogowego (RD), 4 w zakresie kontroli tachografów, 2 kierowania motocyklem szosowym oraz 8 kwalifikowanej pierwszej pomocy (KPPom).

Przeszkolono 1 policjanta w zakresie RD.

Na 2013 r.

W dniu 29.3.2013 – KWP wystosowała prośbę o zapotrzebowanie na szkolenia na 2013r. W dniu 09.04.2013 Komenda przesłała wykaz, w którym podano 2 funkcjonariuszy (kurs specjalistyczny w zakresie ruchu drogowego) oraz 2 policjantów (kurs specjalistyczny dla policjantów ruchu drogowego w zakresie kierowania motocyklem szosowym).

W dniu 18.4.2013 z KWP przesłano informację o szkoleniu w zakresie tachografów – 1 miejsce dla Komendy. W odpowiedzi z 22.4.2013 wskazano 1 funkcjonariusza. Ponadto 26.4.2013 poinformowano Komendę o kursie KPPom, 2 miejsca dla KPP. W odpowiedzi, w dniu 09.05.2013r. przesłano dane wyznaczonych policjantów.

W 2013 r. KPP zgłosiła łącznie 2 policjantów na szkolenie w zakresie ruchu drogowego (RD), 1 w zakresie kontroli tachografów, 2 kierowania motocyklem szosowym oraz 2 kwalifikowanej pierwszej pomocy (KPPom).

Łącznie w 2013 r. w zakresie Kpom przeszkolono 3 osoby.

Nie stwierdzono przypadków niewykorzystania przez KPP przydzielonych miejsc na szkolenie.

Według stanu na 30.06.2013 r. wśród zatrudnionych w WRD 27 funkcjonariuszy, niżej wymienione rodzaje przeszkolenia miało:

- ruchu drogowego (RD) – 19 funkcjonariuszy, tj. 70,4 %.
- czynności na miejscu zdarzenia drogowego (RWD) – 0,
- kwalifikowanej pierwszej pomocy – 3, tj. 11,1 %.
- kontroli tachografów – 5 policjantów 18,5%,
- kierowania motocyklem szosowym – 2, tj. 7,4%,
- doskonalenia techniki jazdy samochodem – 1. tj. 3,7%.

[Dowód: akta kontroli 42-44]

¹¹ W komendzie zatrudnionych było 310 funkcjonariuszy.

1.2.3. Analiza akt osobowych policjantów WRD wykazała, że żaden z policjantów nie posiada zaświadczenia o ukończeniu kursu językowego. Jak pisał Naczelnik WRD „*jeden funkcjonariusz deklaruje biegłą znajomość języka niemieckiego, lecz nie jest to potwierdzone żadnym zaświadczeniem. Nikt więcej nie deklaruwał znajomości języka obcego.*”

[Dowód: akta kontroli 5]

1.2.4. Na podstawie decyzji Komendanta nr 12/11 z dnia 18.01.2011 r. policjantowi, który wzorowo wykonuje obowiązki i przejawia inicjatywę w służbie mogą być udzielane nagrody w postaci pochwały, krótkoterminowego dodatkowego urlopu wypoczynkowego (w wymiarze do 10 dni roboczych), przyznania odznaki resortowej oraz przedterminowego mianowania na wyższy stopień.

Niezależnie od ww. wyróżnień policjantowi mogą być przyznawane nagrody motywacyjne w formie pieniężnej lub rzeczowej za wzorowe wykonywanie zadań służbowych, wykazywane męstwo i inicjatywę oraz pełnienie służby w trudnych warunkach. Policjantowi mogą być przyznawane – oprócz odznaki resortowej – odznaczenia państwowe.

[Dowód: akta kontroli 19-22]

W kontrolowanym okresie Komendant wyróżnił łącznie 71 razy policjantów WRD: 4 pochwały, 61 nagród w formie pieniężnej, 6 awansów na wyższe stanowisko.

[Dowód: akta kontroli 11-12]

Ustalone
nieprawidłowości

Przeszkolenie specjalistyczne w zakresie ruchu drogowego, wymagane zarządzeniem 609 KGP w sprawie działań na drogach, miało 19 spośród 27 funkcjonariuszy WRD, tj. 70,4%.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca ponadto uwagę na niski stan przeszkolenia specjalistycznego funkcjonariuszy w zakresie czynności na miejscu zdarzenia drogowego, kwalifikowanej pierwszej pomocy, kierowania motocyklem szosowym i doskonalenia techniki jazdy samochodem.

NIK zauważa przy tym, że stan ten nie wynika z braku działań Komendanta, lecz z niewydolnego systemu szkolenia w Policji

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości dotyczącej stanu wyszkolenia specjalistycznego, działalność jednostki w kontrolowanym zakresie.

Opis stanu
faktycznego

1.3. Stan wyposażenia policjantów PRD w pojazdy i sprzęt

1.3.1. Zgodnie z pkt 25 załącznika nr 15 do regulaminu organizacyjnego Komendy, do zadań Wydziału Ogólnego należało m. in. prowadzenie ewidencji składników majątkowych w zakresie sprzętu i materiałów techniki policyjnej i biurowej oraz środków transportu.

W badanym okresie Komenda nie dokonywała samodzielnie zakupów sprzętu i wyposażenia – zadania te realizowane były na szczeblu KGP i KWP.

Nowy sprzęt przekazywany jest przez KWP w Bydgoszczy z zakupów centralnych lub w ramach darowizny. Sprzęt z zakupów centralnych wydawany jest głównie do rozdysponowania według podziału dokonanego przez KWP. Wydział Ruchu Drogowego uczestniczy również w pozyskiwaniu np. mierników prędkości lub urządzeń do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu, np. z Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Bydgoszczy.

[Dowód: akta kontroli 25-26]

Normatywy wyposażenia policjantów, komórek organizacyjnych i jednostek Policji w pojazdy i sprzęt zostały określone w zarządzeniach Komendanta Głównego Policji, i tak:

- nr 13 z dnia 23 sierpnia 2002 r. w sprawie określenia norm wyposażenia jednostek, komórek organizacyjnych Policji i policjantów oraz szczegółowych zasad jego przyznawania i użytkowania¹²,
- nr 118 z dnia 10 lutego 2006 r. w sprawie norm wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych Policji oraz policjantów w sprzęt transportowy¹³ (zmienione zarządzeniem Komendanta Głównego Policji nr 1308 z 7 grudnia 2007 r.),
- nr 1305 z dnia 6 grudnia 2011 r. w sprawie określenia norm wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych oraz policjantów w sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny oraz szczegółowych zasad jego przyznawania i użytkowania¹⁴.

Kontrola wykazała, że:

* W zakresie wyposażenia jednostek Policji w pojazdy.

Komenda posiadała normy należności wyposażenia jednostek Policji w pojazdy, o których mowa w zarządzeniu 118 KGP. Były one ustanowione przez Wydział Transportu KWP i zatwierdzone przez Z-cę Komendanta Wojewódzkiego Policji w Bydgoszczy w dniu 10.10.2008r.

* W zakresie wyposażenia jednostek Policji w specjalistyczny sprzęt policyjny.

Komenda nie posiadała norm należności wyposażenia jednostek Policji w specjalistyczny sprzęt policyjny, o którym mowa w zarządzeniu nr 13 KGP¹⁵.

Na podstawie informacji uzyskanej z KWP w Bydgoszczy, stwierdzono, że do czasu rozpoczęcia niniejszej kontroli były ustanowione:

- 1) zbiorcza tabela należności sprzętu techniki policyjnej i biurowej dla województwa,
- 2) tabele należności sprzętu techniki policyjnej i biurowej dla Komend M/P Policji.

Opracowanie to z 1.07.2007r. było od 1.07.2010r. corocznie aktualizowane – ostatniej aktualizacji dokonano 30.06.2013r. Tabele należności nie były przekazane do KMP/KPP.

* W zakresie wyposażenia jednostek Policji w sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny.

KWP w Bydgoszczy określiła w dniu 14.03.2012 r. normatyw dla Komendy (całej) w zakresie sprzętu i wyposażenia łączności i informatyki, zatwierdzony przez Komendanta Wojewódzkiego Policji – z dnia 14.03.2012 r.

[Dowód: akta kontroli 95]

1.3.2. Wyposażenie WRD w sprzęt transportowy przedstawiało się następująco:

Na dzień 31.12.2011r. wydział posiadał łącznie 13 pojazdów, przy normatywie 8, w tym:

- 8 samochodów osobowych przy normatywie 6, tj. o 33 % więcej,
- 1 oznakowany furgon przy normatywie 0,
- 4 motocykle przy normatywie 2, tj. o 100 % więcej.

W okresie od 31.12.2012 do 30.06.2013 stan zwiększył się o 1 pojazd, do łącznie 14 pojazdów, przy normatywie 8, w tym:

- 8 samochodów osobowych przy normatywie 6, tj. o 33 % więcej,
- 2 furgony przy normatywie 0,
- 4 motocykle przy normatywie 2, tj. o 100 % więcej.

[Dowód: akta kontroli 35-40]

Wyposażenie pionu ruchu drogowego Komendy w sprzęt techniki policyjnej, teleinformatyczny i telekomunikacyjny w badanym okresie nie ulegało istotnym

¹² Dz. Urz. KGP Nr 11, poz. 70 ze zm.

¹³ Dz. Urz. KGP Nr 8, poz. 42 ze zm.

¹⁴ Dz. Urz. KGP Nr 10, poz. 74

¹⁵ Zarządzenie nr 13 KGP z dnia 23 sierpnia 2002 r. w sprawie określenia norm wyposażenia jednostek, komórek organizacyjnych Policji i policjantów oraz szczegółowych zasad jego przyznawania i użytkowania (Dz. Urz. KGP Nr 11, poz. 70 ze zm.).

zmianom. Na dzień 30.06.2013 r. na 35 pozycji sprzętu objętego badaniem, braki (zarówno według stanu na początek i koniec badanego okresu), w stosunku do normatywu odnotowano w 6 z nich, dotyczyło to poz.:

- tarcza STOP do zatrzymywania pojazdów – stan 12, przy normatywie 25 (tj. 48 % normy),
- latarka halogenowa – 10 na 25 (tj. 40 % normy),
- radiotelefon noszony – 8 na 25 (tj. 32 % normy),
- zestaw podkaskowy motocyklisty – 2 na 8 (tj. 25 % normy),
- mobilny terminal przewoźny – 3 na 8 (tj. 37,5 % normy),
- mobilny terminal noszony – 0 na 10.

Stwierdzono także pozycje, w których stan był wyższy niż przyjęty w normatywie. I tak:

- wózek do mierzenia odległości – 2 na 1.
- zestaw znaków do zabezpieczenia miejsca wypadku drogowego „ZAPORA” – 3 na 2.

[Dowód: akta kontroli 67-72]

Jak pisał Naczelnik WRD „w Wydziale każdy patrol rozpoczynający służbę posiada na stanie tarczę STOP do zatrzymywania pojazdów jak również jest wyposażony w latarkę halogenową wyposażoną w kaptur koloru czerwonego. W trakcie pełnienia służby patrol ponadto posiada w radiowozie radiotelefon przewoźny oraz jeden radiotelefon noszony. Odnosnie posiadania 2 zestawów podkaskowych informuję, że funkcjonariusze pełniący służbę w patrolach na motocyklach są wyposażeni w radiostacje motocyklowe jak i radiotelefony noszone. Tak więc w trakcie służby posiadają stałą łączność zarówno z partnerem z patrolu jak i z dyżurnym jednostki.”

[Dowód: akta kontroli 178-181]

Wyposażenie mundurowe policjantów ruchu drogowego Komendy, także w badanym okresie nie ulegało istotnym zmianom. Na 19 pozycji objętych badaniem, braki (zarówno według stanu na początek i koniec badanego okresu), w stosunku do normatywu wynikającego z zarządzenia KGP odnotowano w 14 z nich. Największe dysproporcje (stan poniżej 50 % normatywu) dotyczyły:

- ocieplacz pod kask ochronny – stan 0, przy normatywie 8,
- rękawice ochronne – stan 8, przy normatywie 25, tj. 32 %,
- buty gumowe – stan 6, przy normatywie 25, tj. 24 %,
- fartuch ochronny – stan 10, przy normatywie 25, tj. 40 %.

[Dowód: akta kontroli 108-109, 121]

Jednocześnie Izba zauważa, że wyżej wymienione braki w asortymencie nie mają kluczowego znaczenia w realizacji ustawowych zadań i jako takie nie mają znaczącego wpływu na ocenę końcową badanego zagadnienia.

1.3.3. Komenda w badanym okresie nie realizowała samodzielnie certyfikacji sprzętu pomiarowego PRD. Sprzęt był wysyłany do legalizacji lub wzorcowania na podstawie terminu wyznaczonego w pierwotnym świadectwie legalizacji lub wzorcowania, a później na podstawie terminów wyznaczonych w kolejnych świadectwach legalizacji i wzorcowania. Celem obniżenia kosztów, wspólną wysyłkę sprzętu organizowała KWP. Komenda była kontrolowana przez Wydział Kontroli KWP w zakresie „Efektywności wykorzystywania przyrządów kontrolno-pomiarowych służących do rejestracji zachowań uczestników ruchu drogowego oraz pomiaru prędkości”. W jej wyniku stwierdzono 1 przypadek wykorzystywania w okresie dniach 16.02-18.02.2012r. przyrządu kontrolno-pomiarowego (videorejestratora) nie posiadającego aktualnych świadectw legalizacji. Kontrola NIK wykazała, że na dzień 30.06.2013 r. w WRD użytkowane były łącznie 14 urządzenia pomiarowe, w tym videorejestrator – 2 sztuki, przyrząd do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu z drukarką – 5 sztuk, przenośne urządzenie do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu – 1 sztuka, radarowy miernik prędkości – 5 sztuk oraz 1 laserowy miernik prędkości.

Zgodnie z „Książką wydanych mierników prędkości – sygn. (WKT 65/13) miernik Rapid 2k (nr urządzenia 0053) w dniu 21.6.2013 został przekazany do KP Janikowo.

Pozostałe urządzenia posiadały świadectwa legalizacji wydane przez dyrektorów Okręgowych Urzędów Miar (Warszawa, Łódź), bądź wzorcowania wydane przez podmioty gospodarcze posiadające akredytację Polskiego Centrum Akredytacji.

[Dowód: akta kontroli 45-53, 96-103]

Kontrola NIK nie wykazała, żeby w okresie 2012 – 2013 (I połowa) funkcjonariusze WRD używali sprzętu kontrolno-pomiarowego bez ich legalizacji.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność jednostki w kontrolowanym zakresie.

Opis stanu
faktycznego

1.4. Dofinansowanie potrzeb PRD przez podmioty pozapolicyjne.

W kontrolowanym okresie Komenda została dofinansowana i wyposażona przez inne jednostki w łącznej kwocie 631 193,22 zł. Na tę kwotę składało się zarówno dofinansowanie jak i zakup sprzętu. I tak np.:

W 2012 r.

- środki na dodatkowe służby → 254 100 zł,
- sprzęt komputerowy → 5 669 zł,
- latarki z nakładkami → 1 639,22 zł,
- środki na zakup paliwa → 40 800 zł.
- łącznie 302 208,22 zł.

Darczyńcami byli m. in. Urząd Miasta i Starostwo Powiatowe w Inowrocławiu oraz Urzędy Gmin usytuowane wokół Inowrocławia.

W 2013 r. (I połowa).

- środki na dodatkowe służby → 264 100 zł,
- sprzęt komputerowy → 20 085 zł,
- dofinansowanie zakupu pojazdu służbowego → 35 000 zł,
- środki na zakup paliwa → 9 800 zł.
- łącznie 328 985 zł.

Darczyńcami byli m. in. Urząd Miasta i Starostwo Powiatowe w Inowrocławiu oraz 2 Urzędy Gmin usytuowane wokół Inowrocławia.

[Dowód: akta kontroli 27-28]

Z powyższych darowizn WRD nie otrzymał żadnych środków finansowych ani sprzętu.

Opis stanu
faktycznego

1.5. Przygotowanie PRD do współpracy z podmiotami pozapolicyjnym.

Współpraca z podmiotami pozapolicyjnymi odbywała się wielotorowo, głównie poprzez prowadzenie wspólnych działań w przypadku wystąpienia zdarzeń na drogach w tym wypadków i kolizji pojazdów, ćwiczeń, w prowadzeniu kanału współdziałania B112 oraz akcji promujących bezpieczeństwo w szkołach i przedszkolach.

W 2012 roku współpraca polegała na przygotowaniach do mistrzostw UEFA EURO 2012. W tym celu wprowadzono do radiotelefonów kanał współpracy B112, którego nadzernym celem było konsolidowanie działań jednostek wchodzących w skład Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego z jednostkami Policji.

Ponadto w ramach współpracy z jednostkami Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, KPP w Inowrocławiu posiada bezpośrednie łącze telefoniczne z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej.

[Dowód: akta kontroli 25-26, 33-34]

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność jednostki w kontrolowanym zakresie.

2. Realizacja przez Policję zadań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa na drogach

Opis stanu
faktycznego

2.1. Organizacja i realizacja służby na drogach.

2.1.1. Komendant Główny Policji w § 5 i 6 zarządzenia nr 609 określił organizację i koordynację służby pełnionej na wybranych drogach krajowych, zwaną dalej "centralną koordynacją służby" oraz służby pełnionej na drogach nieobjętych centralną koordynacją. Jak wykazała kontrola:

- * Organizacja i koordynacja służby, czyli „centralna koordynacja służby” była przekazywana do WRD z WRD KWP w Bydgoszczy celem zaplanowania służby na dany okres i była podstawą do opracowania grafiku służb oraz ich dyslokacji na wyznaczonych drogach krajowych.
- * W kontrolowanym okresie KWP w Bydgoszczy nakazywała realizację na drogach powiatu inowrocławskiego następujących działań w zakresie zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego: Prędkość i alkohol - zero tolerancji dla osób naruszających przepisy ruchu drogowego, Bezpieczna droga, Alkohol i narkotyki, Bus, Truck, Niechroniony uczestnik ruchu drogowego, Rękaw, Motocyklowy patrol, Ferie, Wideorejestrator, Bezpieczna droga do szkoły, Boże Ciało, Znicz, Bezpieczny weekend, Prędkość, Pasy.
- * Celem ww. działań było zapewnienie bezpieczeństwa w ruchu drogowym na terenie powiatu inowrocławskiego, ograniczenie zdarzeń drogowych oraz skontrolowanie i zatrzymanie jak największej liczby osób, które naruszają przepisy ruchu drogowego, a także uzyskanie efektu profilaktycznego, poprzez obecność w wielu miejscach szczególnie tych, w których rzadko pełnią służbę policjanci WRD.

[Dowód: akta kontroli 125-131, 132-143, 144-154, 155-164]

2.1.2. Na podstawie oględzin przygotowania do służby patrolowej¹⁶ ustalono, że funkcjonariusze WRD pełnili służbę w miejscach wynikających z analizy stanu bezpieczeństwa, harmonogramu służb oraz centralnych koordynacji przedkładanych przez WRD KWP w Bydgoszczy. W trakcie odpraw spełniono wymogi § 11 ww. zarządzenia nr 609 KGP, tj. sprawdzano gotowość do pełnienia służby, przekazywano informacje o aktualnym stanie bezpieczeństwa i porządku w rejonie, informowano o dyslokacji służby, składzie patrolu oraz wskazywano dowódcę patrolu, określano formy pełnienia służby i zalecany sposób realizacji zadań, pouczano o zasadach bezpieczeństwa w czasie pełnienia służby.

Wyniki kontroli stanu technicznego i wyposażenia 3 radiowozów, wykazały że wszystkie pojazdy były sprawne technicznie – posiadały ważny przegląd techniczny, polisę OC, stan i rodzaj ogumienia nie budził zastrzeżeń, wszystkie urządzenia kontrolno-pomiarowe (wideorejestratory, przyrządy do badania zawartości alkoholu, mierniki prędkości) posiadały ważne świadectwa legalizacji, a patrole były wyposażone w środki łączności.

Umundurowanie funkcjonariuszy było jednolite, stan wyposażenia mundurowego (czystość, uprasowanie) nie budził zastrzeżeń; patrole posiadały m.in.: pas biały,

¹⁶ Oględziny przeprowadzono w dniach 22.07 i 28-29.08.2013r.

rękawiczki letnie białe, pokrowiec biały na czapkę, opaski z elementami odblaskowymi, kamizelki ostrzegawcze z elementami odblaskowymi.

[Dowód: akta kontroli 132-143, 144-154, 155-164]

2.1.3. Oględziny przebiegu służb trzech patroli¹⁷ wykazały, że patrole pełniły służbę zgodnie z dyslokacją oraz zadaniami ustalonymi w trakcie odprawy do służby, utrzymywały stałą łączność z dyżurnym Komendy, podejmowały interwencje z polecenia dyżurnego Komendy, w szczególności udawały się na miejsce zdarzeń drogowych. Policjanci wykonywali czynności na drodze zgodnie z zasadami określonymi w § 15 ust. 1 pkt 1-6 zarządzenia nr 609 KGP, w szczególności reagowali na ujawnione wykroczenia i przestępstwa, wykonywali czynności wstępne na miejscu zdarzeń drogowych.

Oględziny wykazały również:

- * W badanym okresie wideorejestratory w WRD były zamontowane na 2 nieoznakowanych samochodach – Skoda Superb i Opel Vectra,
- * Wszystkie wideorejestratory posiadały ważną legalizację;
- * We wszystkich ww. badanych przypadkach wideorejestrator (zamontowany w samochodzie Skoda Superb), nie zarejestrował całego przebiegu służby, czym naruszono wymogi § 3 ust. 1 zarządzenia nr 497 KGP. I tak:
 - służba z 2 lipca (w godz. 14 – 22) – zarejestrowano fragmenty w przedziałach czasowych: 15:06-15:28; 15:33-15:37; 15:42-16:03; 17:02-17:03. Brak zapisu pozostałych części służby.
 - służba z 3 lipca (w godz. 6-14) - zarejestrowano fragmenty w przedziałach czasowych: 06:43-06:44; 06:44-06:45; 06:46-10:13. Brak zapisu pozostałych części służby.
 - 4 lipca (w godz. 6-14) - zarejestrowano fragmenty w przedziałach czasowych: 06:33-07:15. Brak zapisu pozostałych części służby.
- * We wszystkich badanych przypadkach (zarejestrowanych fragmentach służby) w czasie prowadzonej kontroli drogowej radiowozy były zaparkowane w sposób uniemożliwiający nagrywanie czynności patrolu, co było niezgodne z § 5 ust. 2 ww. zarządzenia,
- * Również z poddanych oględzinom 3 dni służby w żadnym przypadku nie nagrano czynności patrolu w czasie kilkakrotnie prowadzonej kontroli statycznej - samochody posiadały włączony wideorejestrator, ale zaparkowanie samochodu uniemożliwiało nagrywanie czynności patrolu;

Jak podał Naczelnik WRD:

1. W zakresie braku zarejestrowania przebiegu całej służby –wspomniane braki w rejestracji spowodowane były wadliwie działającym prędkościomierzem kontrolnym zamontowanym w pojeździe służbowym marki Skoda Superb. Wspomniany prędkościomierz od pewnego czasu podczas prowadzonej rejestracji „zacinął się”, co objawiało się „zatrzymaniem” obrazu na ekranie monitora. Jedynym sposobem na wznowienie rejestracji było wyłączenie komputera umieszczonego w bagażniku pojazdu za pomocą włącznika głównego, ponieważ w momencie „zacięcia” żaden z przycisków sterujących pilotą nie działał. Wspomniane awarie zdarzały się bardzo nieregularnie i sporadycznie, tzn. niekiedy podczas pełnienia służby w ogóle nie dochodziło do „zacięcia”, innym razem zdarzało się to 1 – 2 razy w ciągu służby, a jeszcze innym razem bywało, iż dochodziło do nich co kilka – kilkanaście minut. Bywały też sytuacje, że od samego początku danej służby pojawiały się problemy z uruchomieniem prędkościomierza w celu rejestracji zdarzeń w ruchu drogowym oraz zachowań

¹⁷ Do oględzin wytypowano trzy służby patroli zmotoryzowanych zarejestrowane - w dniach: 2, 3 i 4 lipca 2013r. - wideorejestratorem o oznaczeniu fabrycznym ZURAD (nr fabryczny 087), zainstalowanym w nieoznakowanym pojeździe służbowym m-ki Skoda Superb.

kierowców. Podobnie bywało w przypadkach prób wznowienia rejestracji po „zatrzymaniu” obrazu i te sytuacje również zdarzały się bardzo nieregularnie.

Po uzyskaniu od podległych funkcjonariuszy informacji o powyższych usterkach skontaktowano się z pracownikiem Zespołu Administracyjno-Gospodarczego tut. KPP w celu ustalenia terminu na przegląd i naprawę prędkościomierza. Pracownik firmy znajdującej się w Łasku, świadczącej usługi w powyższym zakresie skontaktował się ze mną telefonicznie i wówczas uzgodniono z nim konkretny termin przeznaczony na naprawę, jednakże w międzyczasie do stacji obsługi w Bydgoszczy oddano drugi wyposażony w prędkościomierz kontrolny pojazd, tj. Opel Vectra z powodu usterki zawieszenia. Aby realizować służby na drogach z wykorzystaniem pojazdów wyposażonych w prędkościomierze kontrolne zgodnie z harmonogramem zatwierdzonym przez Komendanta Wojewódzkiego Policji w Bydgoszczy odmówiłem przekazania do naprawy prędkościomierza znajdującego się w pojeździe marki Skoda Superb, planując go do służb.

O ile dobrze sobie przypominam, to na początku 2012 roku zdarzały się podobne usterki i wtedy osobiście udałem się pojazdem Skoda Superb do firmy w Łasku, gdzie wymieniono twarde dyski, co spowodowało, że prędkościomierz funkcjonował prawidłowo. Pamiętam, że pracownik wspomnianej firmy powiedział, iż takie sytuacje – awarie się zdarzają, ponieważ urządzenie, a tym samym wchodzący w jego skład komputer narażone są na różnego rodzaju wstrząsy i eksploatowane są w szerokim zakresie temperatury powietrza, tj. od minus kilkudziesięciu nawet stopni do plus kilkudziesięciu stopni Celsjusza.

2. W zakresie braku zarejestrowania czynności patrolu podczas kontroli drogowej - w mojej ocenie zwrot „powinien” nie jest tożsamy z „ma obowiązek”. Moim zdaniem zwrot „powinien” w przytoczonym przepisie należałoby interpretować w taki sposób, że pojazd policyjny w miarę możliwości ma być ustawiony za pojazdem zatrzymanym w sposób umożliwiający rejestrację czynności kontrolnych, dając tym samym możliwość innego ustawienia w razie zaistnienia sytuacji uniemożliwiającej realizację przepisu.

Ponadto pragnę nadmienić, że w pojeździe Skoda Superb na tylnej półce znajduje się urządzenie elektroniczne, na którym wyświetlane są różnego rodzaju komunikaty dla zatrzymywanych kierowców. Są to m.in. „STOP POLICJA”, „JEDŹ ZA MNA”, „ZJEDŹ W PRAWO” itp. Policjanci bardzo często korzystają ze wspomnianego urządzenia i praktycznie przy każdej kontroli wydają polecenia za jego pomocą zatrzymywanym kierowcom. Widząc komunikat „JEDŹ ZA MNA” zatrzymywany kierowca stosuje się do niego i również zatrzymuje swoje auto za pojazdem policyjnym.

[Dowód: akta kontroli 178-181]

W trakcie kontroli NIK urządzenie zostało naprawione.

2.1.4. Analizę statystycznych kart czynności policjanta ruchu drogowego (RD), poprzedzono weryfikacją danych zawartych w kartach indywidualnych losowo wybranych funkcjonariuszy, przeprowadzając oględziny:

- sposobu rejestracji i przechowywania statystycznych kart czynności policjanta,
- rzetelności wypełniania ww. kart przez losowo wybranych funkcjonariuszy.

Do oględzin wykorzystano oryginały statystycznych kart czynności policjanta RD sporządzonych przez 5 funkcjonariuszy wykonujących czynności na drodze, przez 7 kolejnych dni kalendarzowych z czerwca 2013r. – z wyłączeniem dni absencji szkoleniowej, chorobowej i urlopowej. Analizie poddano zapisy z pozycji 65-75 karty, sprawdzając czy wskazane przedsięwzięcia i czas na nie przeznaczony koresponduje z zapisami w notatniku służbowym policjanta.

W wyniku oględzin na podstawie zbadanych kart i ich ewidencji w systemie SESPOL stwierdzono, że:

- * Karty były kompletne i przechowywane w sposób uporządkowany – spięte chronologicznie z poszczególnych miesięcy.

- * Za rozliczanie policjantów WRD z czasu pracy – statystycznych kart czynności policjanta RD odpowiedzialni byli funkcjonariusze rozliczający służbę, – co potwierdzali podpisami w ostatniej kolumnie karty.
- * Karty były wprowadzane do systemu „SESPOL”, a po zakończeniu roku archiwizowane.
- * Wszystkie badane karty ujęte były w systemie SESPOL i posiadały wypełnione obligatoryjne rubryki.
- * W przypadku karty dot. asp. J.G. brak było podpisu funkcjonariusza, natomiast były podpisy rozliczającego służbę.
- * Nie stwierdzono przypadków rozbieżności pomiędzy zapisami w kartach, a SESPOL.
- * Porównanie zapisów w kartach – wykorzystania czasu w służbie z zapisami w notatnikach służbowych funkcjonariuszy wykazało, że:
 - w 1 przypadku (asp. J.G.) charakter pisma nie pozwolił na weryfikację zapisów w notatniku i karcie statystycznej,
 - w 14 przypadkach (na 20 badanych, tj. 70 %), dane w kartach statystycznych były zgodne z danymi w notatnikach służbowych funkcjonariuszy,
 - w pozostałych 6 przypadkach, tj. służby z 20, 22 i 23 czerwca (sierż. sztab. M.M.) oraz z 3, 5 i 6 czerwca (sierż. A.U.), stwierdzono rozbieżności pomiędzy zapisami w notatnikach i w kartach.

W odniesieniu do sierż. sztab. M.M.

Służba z 20 czerwca: w karcie wpisano ogólna liczba godzin – 8 w tym:

- nadzór/kontrola – 6
- obsługa zdarzeń – 1
- inne czynności - 1

a w notatniku

- nadzór/kontrola → 5 godz. 15 min.
- obsługa → 40 min.
- dokumentacja służby → 25 min.
- inne → 1 godz. 40 min.

Służba z 23 czerwca: w karcie wpisano ogólna liczba godzin – 9 w tym:

- nadzór/kontrola – 2
- obsługa zdarzeń - 5
- dokumentacja służby - 1
- inne czynności - 1

a w notatniku

- nadzór/kontrola – 2 godz. 45 min.
- obsługa zdarzeń – 3 godz. 35 min.
- dokumentacja służby – 2 godz. 10 min.
- inne czynności – 30 min.

[Dowód akta kontroli 73-87]

Jak podał Naczelnik WRD „rozbieżności są spowodowane przez niewłaściwe zaokrąglanie czasu pracy przez policjantów. W powyższej sprawie zostanie zwiększony nadzór nad policjantami.”

[Dowód: akta kontroli 178-181]

Na podstawie zbiorczej statystycznej karty czynności policjanta ruchu drogowego za 2012 r. i I półrocze 2013r., dla wskazanych okresów, odnotowano wykorzystanie czasu w służbie na poszczególne czynności (wiersz razem dla poz. 67-75), liczby dni nieobecności (zwolnień lekarskich, oddelegowań, urlopów) oraz obliczono ich udziały procentowe w odniesieniu do dni służby ogółem. Dane te w badanym okresie były zbliżone i np. w I półroczu 2013r. udział procentowy dni służby i nieobecności (przy liczbie dni ogółem – 4 374), przedstawiał się następująco:

- * Dni w służbie – 2 460, tj. 56,24 %,
- * Dni nieobecności – 1 914, tj. 43,76 %, w tym:
 - oddelegowanie do innych służb – 7, tj. 0,4 %,
 - zwolnienia lekarskie – 144, tj. 7,4 %,
 - dni wolne – 409, tj. 21,0 %,
 - urlopy – 102, tj. 5,2 %

[Dowód: akta kontroli 110-113]

W Komendzie nie opracowano aktu wewnętrznego, który regulowałby kwestię weryfikowania zwolnień lekarskich policjantów (nie ma takiego obowiązku).

Ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2010 r. Nr 77, poz. 512, z późn. zm.) nie obejmuje funkcjonariuszy Policji w zakresie kontroli wystawienia zaświadczeń o czasowej niezdolności do pracy, ponieważ policjanci nie podlegają ubezpieczeniom społecznym (w tym chorobowym).

Jak podała Naczelnik Wydziału Ogólnego, *„absencja chorobowa policjantów pozostaje w zainteresowaniu Komendanta, który zapoznaje się z każdym zaświadczeniem o czasowej niezdolności do służby/pracy (ZUS ZLA). Czuwają nad tym również kierownicy komórek i jednostek organizacyjnych. Ponadto osobiście przedkładam Komendantowi informacje o ilości policjantów przebywających na zwolnieniach lekarskich – co najmniej raz w kwartale. Ma to na celu m.in. weryfikację zwolnień lekarskich. W przypadku długotrwałych lub często powtarzających się zwolnień, na wniosek przełożonego lub z urzędu Komendant Powiatowy Policji w Inowrocławiu może skierować policjanta do Wojewódzkiej Komisji Lekarskiej MSW w Bydgoszczy, w celu ustalenia jego stanu zdrowia i zdolności do dalszej służby w Policji. W okresie od stycznia 2012 r. do końca czerwca 2013 r. w KPP w Inowrocławiu nie odnotowano takiego przypadku.*

W meldunkach o stanie kadr, co pół roku przesyłana jest informacja o liczbie osób korzystających ze zwolnień lekarskich, ilości wystawionych zaświadczeń oraz łącznej liczbie dni udzielonych zwolnień lekarskich. Informacja trafia do Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy oraz wprowadzana jest przez pracowników Zespołu Kadr i Szkolenia Wydziału Ogólnego do SESPól (System Elektronicznej Sprawozdawczości w Policji).”

[Dowód: akta kontroli]

2.1.5. Zgodnie z postanowieniami § 5 ust. 1 pkt 1 i 3 zarządzenia nr 635 KGP: właściwe komórki organizacyjne komend...Policji, na podstawie statystyki sporządzają:

1) w zależności od potrzeb, miesięczne lub kwartalne informacje o stanie bezpieczeństwa ruchu drogowego obejmujące dane z badanego okresu oraz dane narastające od początku roku, dotyczące liczby wypadków i ich ofiar oraz kolizji drogowych, ich przyczyn, sprawców, miejsc szczególnie niebezpiecznych....

3) analizy specjalne poświęcone wybranym problemom występującym w ruchu drogowym, w szczególności dotyczące bezpieczeństwa pieszych, dzieci, nietrzeźwości użytkowników dróg, miejsc szczególnie zagrożonych.

Zarówno w cyt. zarządzeniu, jak i w Komendzie nie określono, co charakteryzuje ww. miejsca.

W sporządzanych „Analizach stanu bezpieczeństwa na drogach powiatu inowrocławskiego podległych działaniu WRD” za 2012 i I połowę 2013 r. wytypowano miejsca najbardziej zagrożone pod względem wypadków drogowych. I tak:

- na podstawie liczby zaistniałych zdarzeń oraz ich skutków wytypowano 8 gmin na terenie powiatu inowrocławskiego, w których bardzo często dochodzi do wypadków drogowych,
- w dalszej części wskazano 9 ulic w Inowrocławiu oraz 4 gminy, na których dochodzi najczęściej do kolizji drogowych,

- wyżej wymienione miejsca występują głównie na przebiegających przez teren działania Komendy drogach krajowych, które są objęte systemem centralnej koordynacji służby – harmonogramy pełnienia służby przekazywane są z WRD KWP w Bydgoszczy.

2.1.6. W zasobach WRD nie stwierdzono uwag i propozycji (w formie pism, notatek, wniosków), o których mowa w § 15 ust. 1 pkt 7 zarządzenia 609 KGP.

Jak wynika z systemu SESPOL, w kontrolowanym okresie funkcjonariusze WRD sporządzili łącznie 14 wniosków w sprawie bezpieczeństwa drogowego, tj. 10 w 2012 i 4 w I połowie 2013 r. Jak podał Naczelnik WRD „uwagi i propozycje były składane przez funkcjonariuszy w formie pisemnej i ustnej. W WRD nie posiadamy tych pism, ponieważ zostały one przekazane do zarządców dróg.”

[Dowód: akta kontroli]

Ustalone
nieprawidłowości

1. Rejestrowanie przebiegu służby przez patrole pełniące służbę w wykorzystaniem pojazdu wyposażonego w wideorejestrator, w sposób niezgodny z wymogami określonymi w § 3 ust. 1, w zw. § 5 ust. 2 zarządzenia nr 497 KGP.
2. Przypadki rozbieżności pomiędzy kartą statystyczną czynności policjanta RD, a notatnikiem służbowym funkcjonariusza.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Opis stanu
faktycznego

2.2. Systemy wspierające policjantów PRD: System Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWiK) i System Wspomagania Dowodzenia (SWD).

2.2.1. SWD wprowadzony został do użytku Decyzją nr 13/12 Komendanta Powiatowego Policji w Inowrocławiu z dnia 07.02.2012 r.¹⁸ z terminem wdrożenia do 31.03.2012 r. Wyznaczono w niej Lokalnego Administratora Merytorycznego SWD, Lokalnego Administratora Technicznego SWD, Lokalnego Administratora Bezpieczeństwa Informacji oraz przypisano im zadania i obowiązki.

Zadanie wyznaczenia policjantów lub pracowników do wykonania zadań określonych dla właściwości administratorów SWD, przypisano Lokalnemu Administratorowi Merytorycznemu SWD.

Nadzór nad szkoleniem użytkowników, funkcjonowaniem systemu oraz jakością, terminowością i aktualnością wprowadzanych danych do SWD został przypisany Komendantowi.

[Dowód: akta kontroli 182-188]

W WRD na 3 stanowiskach został zainstalowany SWD, a do jego obsługi uprawnienia posiada 6 osób, w tym 3 funkcjonariuszy WRD i 3 pracowników Wydziału Ogólnego:

- podinsp. R.S. - z dniem 15.02.2012 r., upoważnienie nr 17\2012,
- podkom. S.G. - z dniem 15.02.2012 r., upoważnienie nr 18\2012,
- asp. R.P. z dniem 28.11.2012 r., upoważnienie nr 29\2012,
- B.Ł. z dniem 06.05.2013 r., upoważnienie nr 23\2013,
- B.S. z dniem 06.05.2013 r., upoważnienie nr 24\2013,
- J.F. z dniem 06.05.2013 r., upoważnienie nr 25\2013.

[Dowód: akta kontroli 182-188]

¹⁸ zmienioną w dniu 10.01.2013 r. Decyzją Komendanta nr 5/13.

W przypadku WRD codzienne dyslokacje służby, a także dokumentowanie odpraw i rozliczenie ze służby policjantów rozpoczęto od grudnia 2012 r. Od stycznia 2013 r. zaczęto wprowadzać do SWD grafiki służby.

2.2.2. Oceny realizacji przez Komendę zadań w zakresie zapewnienia właściwego i terminowego wprowadzania danych o zdarzeniach do systemu SEWIK przeprowadzono w oparciu o dokonane w dniach 12.08.2013r. oględziny kart zdarzenia drogowego, w tym:

- sposobu rejestracji i przechowywania kart zdarzenia drogowego (Mrd-2) w WRD,
- rzetelności wprowadzania ww. kart do systemu SEWIK.

Do oględzin wykorzystano oryginały 42 kart ze zdarzeń drogowych, które miały miejsce w badanym okresie i tak:

- 22 karty, w których w okresie objętym kontrolą zarejestrowano wypadki drogowe z ofiarami śmiertelnymi, tj.: 20 wypadków w 2012r. i 2 w I półroczu 2013r.,
- 20 szt. wylosowanych z 2 830 pozostałych kart.

Na podstawie przeprowadzonych oględzin ww. kart stwierdzono, że:

- * Karty były rejestrowane (został nadany numer) w dzienniku WRD, gdzie każdej karcie (w kolejności zdarzeń) nadawany jest kolejny numer R (...), a po wprowadzeniu do SEWIK. numer EWK (...).
- * Karty były kompletne i przechowywane w sposób uporządkowany – w segregatorach – chronologicznie z poszczególnych miesięcy - według dat zdarzeń.
- * Wszystkie badane karty były ujęte w systemie SEWIK.
- * Kontrola terminowości wprowadzania kart do SEWIK wykazała, że z 22 kart, w których w okresie objętym kontrolą zarejestrowano wypadki drogowe z ofiarami śmiertelnymi 21 z nich zarejestrowano w SEWIK przed upływem 30 dni (w zdecydowanej większości kartę rejestrowano po 1 i po 2 dniach) od daty zgłoszenia zdarzenia drogowego, czym spełniono wymogi § 4 ust. 5 Zarządzenia Nr 635. W 1 przypadku (EWK-96883139J), kartę wprowadzono po 56 dniach od momentu zdarzenia.
- * Z 20 kart dotyczących kolizji terminowość wprowadzenia do SEWIK'u przedstawiała się następująco:
 - od 1 do 5 dni – 14 przypadków
 - po 6-ciu i więcej dniach – 6 przypadków, w tym po 6 dniach – 2 przypadki, po 7 – 1 przypadek.
- * Stwierdzono także, że w 3 przypadkach kartę wprowadzono po 30 dniach i tak:
 - EWK-97842992M po 34 dniach
 - EWK-97738484E – 36 dni
 - EWK-97829533M – po 60 dniach,co jest naruszeniem § 4 ust. 5 zarządzenia nr 635 KGP.
- * Badane karty posiadały wypełnione wszystkie wymagane pola.
- * Stwierdzono 10 przypadków rozbieżności zapisów między kartą, a SEWIK, m. in.:

EWK-96679321H

Dział I: SEWIK – poz. 16, Karta – poz. 17,

Dział IV: SEWIK – poz. 63, Karta – poz. 64.

EWK-96820154E

Dział III: SEWIK – poz. 59, Karta – poz. 60,

Dział IX: SEWIK – poz. 129, Karta – poz. 154.

EWK-97099556D

Dział I: SEWIK – poz. 16, Karta – poz. 17,

Dział III: SEWIK – poz. 60, Karta – poz. 59,

Dział IX: SEWIK – poz. 116, Karta – brak.

EWK-97092881L

Dział VI: SEWIK – poz. 84, Karta – poz. 75.

- * Żadna z 22 kart, w których w okresie objętym kontrolą zarejestrowano wypadki drogowe z ofiarami śmiertelnymi, nie zawierała fotokopii schematu miejsca zdarzenia sporządzonego na karcie zdarzenia drogowego, która to fotokopia, zgodnie z postanowieniami § 4 ust. 1 zarządzenia 635 KGP winna stanowić integralną część tej karty; stanowiska dostępne nie były dostosowane do wykonywania tych czynności (brak skanera, oprogramowania). Stan ten stanowił naruszenie postanowień § 4 ust. 1 i 5 ww. zarządzenia 635 KGP i występował w całym badanym okresie.
- * Żadna z badanych 42 kart nie była poddana weryfikacji przez przełożonych (brak paraf, przekreśleń, poprawek).
- * Na kartach nie zawarto danych GPS miejsca zdarzenia.
- * Na uwagę zasługuje fakt rzetelnego działania osób wprowadzających dane do systemu. Wszystkie 20 kart dotyczących wypadków było wypełnione na uprzednio obowiązującym wzorze karty Mrd-2, który nie zawierał godziny przybycia patrolu na miejsce zdarzenia. Aby spełnić wymóg wpisania do systemu godziny przybycia patrolu, osoba wprowadzająca dane załączała wydruk z Elektronicznej Książki Służby Dyżurnego, na którym ten dane były ujęte.
- * We wszystkich przypadkach dotyczących wypadków, w tabeli XII zaznaczono poz. 163 – dochodzenie.
- * Na podstawie sporządzonego przez funkcjonariusza z Wydziału do Walki z Przestępczością Przeciwko Życiu i Zdrowiu Komendy, rozliczenia (dla potrzeb niniejszej kontroli NIK), spraw dotyczących wypadków wynika, że w 20 przypadkach sprawy zostały zakończone, poprzez skierowanie aktu oskarżenia, umorzenie bądź stwierdzenie braku cech przestępstwa, a w 2 przypadkach sprawy są w toku.

[Dowód: akta kontroli 114-119, 120]

Jak podał Naczelnik WRD:

1. Funkcjonariusze obsługujący zdarzenia drogowe sporządzając kartę zdarzenia drogowego nie nanosili na nią schematu miejsca zdarzenia drogowego. Karta taka, wpływała do komórki Wydziału Ruchu Drogowego zajmującej się wprowadzaniem do systemu SEWiK, a następnie została archiwizowana. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości braki zostały uzupełnione oraz zostanie zwiększony w przyszłości nadzór w celu zapobieżenia powstałym nieprawidłowości.

2. Nieterminowe wprowadzanie danych do systemu SEWiK:

EWK –96883139J – data zdarzenia – 30.04.2012r. – wprowadzono 25.06.2012r. – zwłoka wprowadzenia spowodowana była oczekiwaniem na wyniki ekspertyz biegłych sądowych oraz wyników przeprowadzenia sekcji zwłok otrzymanych z Prokuratury Rejonowej w Inowrocławiu.

EWK-97738484E – data zdarzenia – 05.03.2013r. – wprowadzono 11.04.2013r. – zwłoka spowodowana była tym, że karta wpłynęła do WRD KPP Inowrocław z Wydziału Prewencji w dniu 5.04.2013r.

EWK-97829533M – data zdarzenia – 25.04.2013r. – wprowadzono 27.06.2013r. – zwłoka spowodowana była tym, że karta wpłynęła do WRD KPP Inowrocław z KP Pakość w dniu wprowadzenia.

EWK- 97842992M data zdarzenia - 03.06.2013r. – wprowadzono 08.07.2013r. – zwłoka spowodowana była tym, że karta wpłynęła do WRD KPP Inowrocław z Wydziału Prewencji w dniu 05.07.2013r.

3. Rozbieżności pomiędzy kartami, a danymi w SEWiK. Operator wprowadzający dane do systemu KSiPWWW rejestrował dane również na podstawie „Zaświadczenia o zdarzeniu drogowym”, gdy występowały braki w karcie statystycznej MRD 2.

4. Brak danych GPS był spowodowany brakiem urządzeń posiadających możliwość lokalizowania pozycji.

[Dowód: akta kontroli 178-181]

W dniu 12.9.2013 r. (wpływ 13.9.2013), do Komendy wpłynęło pismo z WRD KWP, (sygn. R-77/030/13/AS), w którym poinformowano, że sukcesywnie przygotowywane są telefony mobilne HTC Pro 2 dla komórek ruchu drogowego. Zakończenie działań planowane jest w drugiej połowie III kwartału 2013 r.

Do pisma załączono instrukcję, w jaki sposób można uzyskać przy pomocy telefonu HTC, współrzędna GPS.

[Dowód: akta kontroli 174-177]

Na podstawie danych z SEWiK'u WRD przygotowywała comiesięczne analizy stanu bezpieczeństwa na drogach powiatu inowrocławskiego, które były przedstawiane Komendantowi Powiatowemu Policji w Inowrocławiu.

Z wyjaśnienia w sprawie oceny funkcjonowania SEWiK w pracy PRD i jego przydatności w działaniach policjantów PRD, złożonego przez Naczelnika WRD, wynika min., że System SEWiK jest niezbędny w pracy WRD Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu. System ten pozwala na uzyskiwanie szczegółowych informacji o zdarzeniach drogowych. Dane wprowadzane do systemu pozwalają na uzyskanie szczegółowych informacji dotyczących zdarzenia drogowego. Umożliwiają również identyfikację sprawcy, a także innych uczestników zdarzenia. Ponadto dane zawarte w systemie SEWiK służą do:

- opracowywania analiz stanu bezpieczeństwa,
- udzielania informacji zarządom dróg o liczbie zdarzeń na poszczególnych drogach oraz urzędom gmin o liczbie zdarzeń zaistniałych na ich terenie.

[Dowód: akta kontroli 178-181]

Ustalone
nieprawidłowości

1. Nieterminowe, w 4 przypadkach (na 42, tj. 9,5 %), wprowadzanie danych do SEWiK'u.
2. Rozbieżności pomiędzy zapisami w kartach, a danymi w SEWiK'u (10 przypadków na 42, tj. 23,8 %).
3. We wszystkich 22 przypadkach, brak fotokopii schematu miejsca zdarzenia sporządzonego na karcie zdarzenia drogowego.
4. Na kartach nie zawarto danych GPS miejsca zdarzenia.

W ocenie NIK ww. nieprawidłowości w zakresie systemu SEWiK były efektem braku systemu nadzoru i kontroli w zakresie weryfikacji danych dotyczących kolizji drogowych oraz rzetelności wprowadzanych danych do systemu. Żadna z badanych 42 kart nie była poddana weryfikacji przez przełożonych (brak paraf, przekreśleń, poprawek).

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli w świetle niezależnych od Komendy, brakach w wyszkoleniu specjalistycznym funkcjonariuszy WRD – o których była mowa w pkt 1.2 niniejszego wystąpienia pokontrolnego, zwraca uwagę na potrzebę starannego doboru składu patrolu obsługującego zdarzenia drogowe. Analiza kart wykazała, że w 15 przypadkach (na 42, tj. 35,7 %), sporządzili je policjanci:

- niebędący funkcjonariuszami WRD i nieposiadający kwalifikacji w zakresie ruchu drogowego – 14 przypadków,
- będący funkcjonariuszem WRD lecz nieposiadający kwalifikacji w zakresie ruchu drogowego – 1 przypadek.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Opis stanu
faktycznego

2.3. Opiniowanie projektów organizacji ruchu drogowego

W badanym okresie do WRD Komendy wpłynęło ogółem 191 projektów zmiany organizacji ruchu drogowego, z czego 136 (16 stała i 120 czasowa) w 2012r. i 52 (3

stałe i 49 czasowych) w I półroczu 2013r. Jak podał Naczelnik WRD „wszystkie projekty uzyskały pozytywną opinię”.

[Dowód: akta kontroli 89-94]

Badanie 10 wniosków o zaopiniowanie zmian w organizacji ruchu z I połowy 2013 r. (na 52 złożonych, tj. 19,2 %), wykazało, że wszystkie zostały zaopiniowane pozytywnie.

[Dowód: akta kontroli 124]

W WRD (jak również w Komendzie) nie opracowano w formie pisemnej jednolitej metodologii opiniowania dostarczonych projektów organizacji ruchu (nie było takiego prawnego obowiązku).

Przyjęta była zasada, że dokumentację opiniują Naczelnik lub Zastępca Naczelnika WRD, a Komendant zatwierdza tę opinię. Od dnia 22 lipca 2013 r., zgodnie z Decyzją nr 78/13 Komendanta Powiatowego Policji w Inowrocławiu, Naczelnik WRD jak i jego Zastępca zostali upoważnieni do wydawania lub podpisywania w imieniu komendanta dokumentów z zakresu ruchu drogowego, w tym opinii projektów stałej i tymczasowej organizacji ruchu.

Zarówno Naczelnik jak i Zastępca nie posiadali specjalistycznego wykształcenia w zakresie inżynierii ruchu. Zastępca Naczelnika został przeszkolony w zakresie ruchu drogowego.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Opis stanu
faktycznego

2.4. Priorytety Komendanta Głównego Policji i Komendanta Wojewódzkiego Policji

W okresie 2012-2013 (I półrocze) KPP realizowała następujące Priorytety KGP dotyczące ruchu drogowego: w roku 2012 - Priorytet nr III p.n. „Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym”, natomiast w roku 2013 - Priorytet nr II p.n. „Działania Policji skierowane na wzrost poziomu bezpieczeństwa na drogach”. W ramach tych Priorytetów realizowane były zadania¹⁹, dla których określono na lata 2012-2013 takie same mierniki, tj. „procentowy udział policjantów ruchu drogowego pełniących bezpośrednio służbę na drodze” oraz „procentowy udział wypadków drogowych spowodowanych przez określonych użytkowników drogi, a efektywność zastosowanych środków prawnych w stosunku do tych użytkowników”.

Realizacja zadań przedstawiała się następująco:

- * Priorytet nr III – „Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym”
 - zadanie nr 1 - zwiększenie liczby policjantów RD pełniących służbę na drodze; miernik nr 5 - procentowy udział policjantów ruchu drogowego pełniących bezpośrednio służbę na drodze, gdzie przy wartości oczekiwanej 50,69 %, osiągnięto 52,77 %;
 - zadanie nr 2 - dostosowanie właściwych proporcji reakcji policjantów RD na popełniane naruszenia przez określonych użytkowników drogi (kierowca – pieszy) w stosunku do występującego zagrożenia (wypadków drogowych), w tym obszarze; miernik nr 6 - procentowy udział wypadków drogowych spowodowanych przez określonych użytkowników drogi (kierowca – pieszy), a efektywność zastosowanych

¹⁹ W roku 2012 zadanie p.n. „Zwiększenie liczby policjantów ruchu drogowego pełniących służbę na drodze” oraz zadanie p.n. „Dostosowanie właściwych proporcji reakcji policjantów ruchu drogowego na popełniane naruszenia przez określonych uczestników drogi w stosunku do występującego zagrożenia w tym obszarze”, natomiast w roku 2013 zadanie p.n. „Zwiększenie liczby policjantów ruchu drogowego pełniących służbę na drodze” oraz zadanie „Aktywizacja działań na rzecz bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu, zwłaszcza pieszych”.

środków prawnych w stosunku do tych użytkowników, gdzie przy wartości oczekiwanej w przypadku kierujących 87,8 %, osiągnięto 94,2 %, a w przypadku pieszych na požądane 7,1 % osiągnięto 5,5 %.

[Dowód: akta kontroli 165-167]

- * Priorytet nr II – „działania Policji skierowane na wzrost poziomu bezpieczeństwa na drogach”
- zadanie nr 1 - zwiększenie liczby policjantów RD pełniących bezpośrednio służbę na drogach, miernik nr 8 procentowy udział policjantów ruchu drogowego pełniących bezpośrednio służbę na drodze, gdzie przy wartości oczekiwanej 54,99 %, wykonano 55,46 %;
- zadanie nr 2 - aktywizacja działań na rzecz bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu, zwłaszcza pieszych, miernik nr 9 procentowy udział wypadków drogowych spowodowanych przez określonych użytkowników drogi (kierowca – pieszy), a efektywność zastosowanych środków prawnych w stosunku do tych użytkowników, gdzie przy wartości oczekiwanej w przypadku kierujących 90,3 %, osiągnięto 92 %, a w przypadku pieszych na požądane 9,7 % osiągnięto 7,4 %.

[Dowód: akta kontroli 168-170]

Komendant Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy nie ustanowił dodatkowych priorytetów dla WRD na 2012r. i 2013 r.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Opis stanu
faktycznego

2.5. Pozostałe przedsięwzięcia na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

2.5.1. W badanym okresie w Komendzie nie planowano działań na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego z wykorzystaniem lotnictwa policyjnego.

2.5.2. W kontrolowanym okresie współpraca na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym odbywała się głównie ze Państwową Strażą Pożarną (PSP) i polegała na wspólnych działaniach podczas wystąpienia kolizji i wypadków na drogach publicznych. Np. podczas wypadku z 4 listopada 2011 roku na drodze powiatowej nr 2568C w miejscowości Szarlej gm. Kruszwica. Około godziny 11.23 doszło do wypadku drogowego z udziałem 3 samochodów osobowych. Działania straży pożarnej polegały na zabezpieczeniu miejsca zdarzenia, następnie udzieleniu kwalifikowanej pierwszej pomocy przedlekarskiej po czym poszkodowanego przekazano zespołowi Pogotowia Ratunkowego, który został odwieziony do Szpitala Powiatowego w Inowrocławiu. Działania trwały 2 godziny, uczestniczyło w nich 3 zastępy straży pożarnej, ponadto Pogotowie Ratunkowe oraz 2 patrole WRD.

Corocznie WRD wspólnie z PSP w Inowrocławiu zabezpiecza zlot motocyklowy „Na soli” w ramach którego odbywa się parada motocykli połączona z przejazdem przez główne szlaki komunikacyjne miasta oraz pokazy jazdy wyczynowej na motocyklach.

Tradycją stało się również wspólne uczestnictwo w corocznym święcie kierowców, które odbywa się na inowrocławskim stadionie miejskim połączone z święceniem pojazdów i pogadankami propagującymi bezpieczeństwo.

W dniu 21 maja 2010 roku odbył się Happening „Bezpieczne drogi” który za wyjątkiem pokazów wozów Policji i Straży Pożarnej propagował bezpieczne poruszanie się po drogach publicznych.

Dwukrotnie w Inowrocławiu w czerwcu 2012 oraz 2013 roku odbył się „Crash test” nowoczesnych systemów bezpieczeństwa połączonych z seminarium dotyczącym problemu bezpiecznej infrastruktury drogowej. Cykliczną imprezą stał się również „Bieg Piastowski” który odbywał się w tym roku po raz szósty, przed którym zabezpieczenie 21 km biegu podejmuje WRD oraz Straż Pożarna.

W latach 2012 i 2013 (I połowa) poza rutynowymi działaniami prewencyjnymi mającymi na celu zwiększenie bezpieczeństwa na drogach takimi jak: „Prędkość”, „Alkohol i Narkotyki”, „Pasy”, „NURD” funkcjonariusze WRD brali udział w kilkudziesięciu programach poprawy bezpieczeństwa na drogach województwa kujawsko – pomorskiego:

- * Program poprawy bezpieczeństwa na drogach województwa kujawsko – pomorskiego na lata 2013-2015 inicjowany przez WRD KWP w Bydgoszczy, a realizowany m.in. przez WRD. Celem głównym programu jest ograniczenie ilości zdarzeń drogowych na drogach województwa kujawsko-pomorskiego. Termin realizacji 01.03.2013r – 31.12.2015r. Program nie jest dofinansowany ze środków Komendy.
- * WRD kontynuował prowadzenie „Powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony obywateli i porządku publicznego oraz bezpieczeństwa na drogach na lata 2011 – 2015”. Głównym celem programu to między innymi wzrost poczucia bezpieczeństwa obywateli, poprawa bezpieczeństwa na drogach oraz w miejscach zagrożonych przestępczością, rozszerzenie aktywnych form działania służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, a także administracji samorządowej i mieszkańców powiatu inowrocławskiego, uzyskanie akceptacji społeczeństwa dla inicjatyw na rzecz bezpieczeństwa publicznego, zaangażowanie środków masowego przekazu i działania prewencyjne /pogadanki, audycje, festyny/ i profilaktyczne /kamizelki odblaskowe, gadżety, książeczki itp./. Program ten w całości jest finansowany przez Starostwo Powiatowe w Inowrocławiu.
- * Obecnie WRD włączył się do realizacji projektu zatytułowanego „Promowanie motopozytywnych zachowań wśród uczestników dróg – Motopozytywni”, gdzie głównym celem projektu jest poprawa bezpieczeństwa na drogach poprzez zmianę wzajemnych relacji między różnymi grupami uczestników ruchu drogowego. Program ten jest realizowany przez Krajowe Centrum Ruchu Drogowego we współpracy z Komendą Wojewódzką Policji w Bydgoszczy. Projekt jest dofinansowany ze środków Programu Operacyjnego Funduszu Inicjatyw Obywatelskich.
- * Zarówno w 2012 roku jak również w roku 2013 Krajowa Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Warszawie wraz z WRD zorganizowały sympozja pod kryptonimem „Bezpiecznie chce się żyć” Pierwsze z nich w 2011 roku odbyło się w Sali Koncertowej Szkoły Muzycznej w Inowrocławiu, wzięło w nim udział około 700 osób, w tym przedstawiciele władz miejskich i powiatowych, a także służb inspekcji i straży. Sympozjum miało na celu propagowanie zasad bezpiecznego poruszania się po drogach.
- * WRD cyklicznie organizuje akcję „Bezpieczna Droga do Szkoły” Jej celem jest poprawa bezpieczeństwa pierwszoklasistów w drodze do i ze szkoły. Kamizelki odblaskowe są uroczyście wręczane podczas spotkań w szkołach jak również na drogach podczas służby policjantów. Zakup kamizelek jest sfinansowany przez Starostwo Powiatowe w Inowrocławiu.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. System badania i oceniania przez Policję efektywności działań na rzecz bezpieczeństwa na drogach.

Opis stanu faktycznego

3.1. Realizacja przedsięwzięć dotyczących jakości wykonywania działań na rzecz bezpieczeństwa.

3.1.1. W badanym okresie z zagadnień BRD, WRD był kontrolowany przez Wydział Kontroli Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy. Kontrolą objęto „Efektywność wykorzystywania przyrządów kontrolno-pomiarowych służących do rejestracji zachowań uczestników ruchu drogowego oraz pomiaru prędkości”.

Z wystąpienia pokontrolnego z 24 sierpnia 2012 r. podpisanego przez Komendanta Wojewódzkiego Policji w Bydgoszczy, wynikało min., że:

- * Celem kontroli było sprawdzenie i ocena efektywności wykorzystywania przyrządów kontrolno-pomiarowych służących do rejestracji zachowań uczestników ruchu drogowego oraz pomiaru prędkości.
- * Zbadaniu, a następnie ocenie poddane zostały niżej wymienione zagadnienia związane z ustaleniem stanu faktycznego:
 - Wykorzystywanie przyrządów kontrolno-pomiarowych służących do rejestracji zachowań uczestników ruchu drogowego oraz pomiaru prędkości.
 - Zasady przydzielania, dysponowania i ewidencjonowania przyrządów kontrolno-pomiarowych służących do rejestracji zachowań uczestników ruchu drogowego oraz pomiaru prędkości.
 - Legalność wykorzystywania przyrządów kontrolno-pomiarowych służących do rejestracji zachowań uczestników ruchu drogowego oraz pomiaru prędkości.
 - Nadzór przełożonych nad wykorzystywaniem przyrządów kontrolno-pomiarowych służących do rejestracji zachowań uczestników ruchu drogowego oraz pomiaru prędkości.
- * Badaniem kontrolnym objęto okres od 1 października 2011 roku do 31 marca 2012 roku.

W wyniki kontroli stwierdzono:

A. W zakresie jakości, staranności i kompletności wypełniania książki pracy przyrządu kontrolno -pomiarowego.

Ocena realizacji kontrolowanego zagadnienia biorąc pod uwagę przyjęty próg istotności była pozytywna.

B. Wykorzystywanie przyrządów kontrolno-pomiarowych służących do rejestracji zachowań uczestników ruchu drogowego oraz pomiaru prędkości nie posiadających aktualnych świadectw legalizacji.

Na podstawie zapisów w rejestrach pracy w/w przyrządów ustalono, że w okresie objętym badaniem kontrolnym były one, poza jednym przypadkiem, użytkowane podczas służby z aktualnym świadectwem legalizacji.

W okresie objętym kontrolą ujawniono przypadek pracy wideorejestratora PolCam PC 2006 bez aktualnego świadectwa legalizacji. Świadectwo legalizacji obejmowało okres od 28.01.2011 roku do 31.01.2012 roku. Kolejne świadectwo legalizacji wydane było na okres od 29.02.2012 roku do 28.02.2013 roku. W wyniku kontroli stwierdzono, że w dniach 16.02-18.02.2012 roku wideorejestrator był wykorzystywany w służbie, bez aktualnego świadectwa legalizacji. Ustalono, że policjanci użytkujący ten wideorejestrator w ww. okresie nałożyli grzywny w drodze mandatu karnego w 23 przypadkach. W 8 przypadkach mandaty nałożono z uwagi na ujawnione, za pomocą ww. sprzętu, przekroczenie dozwolonej prędkości jazdy pojazdem.

Na podstawie wyjaśnień uzyskanych od odprawiającego do służby mł. asp. R.P. oraz policjantów będących w służbie w ww. dniach ustalono, że na monitorze tego sprzętu w przypadku zbliżania się końca terminu legalizacji winien pojawiać się komunikat informujący o powyższym fakcie. Po upływie terminu ważności legalizacji ww. przyrząd nie powinien dać się uruchomić. Faktycznie przyrząd pracował bez zakłóceń i dopiero po pojawieniu się w dniu 18.02.2012 roku niepełnego komunikatu o końcu terminu legalizacji, po uprzednim wycofaniu z eksploatacji przekazano go niezwłocznie do ponownej legalizacji.

Z uwagi na fakt, że powyższym rejestratorem ujawniano wykroczenia wymagające posiadania aktualnego świadectwa legalizacji sprzętu, na zasadzie art. 101 § 1 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia zasadnym jest zwrócenie się do właściwego miejscowo Sądu z wnioskiem o uchylenie z urzędu prawomocnych mandatów karnych nałożonych za ww. wykroczenia.

Ocena realizacji kontrolowanego zagadnienia jest negatywna.

C. Nadzór nad przestrzeganiem przepisów Ustawy Prawo o ruchu drogowym z dnia 20 czerwca 1997 roku, Zarządzenia Nr 497 i Zarządzenia Nr 609 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 czerwca 2007 roku w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów.

Na potrzeby przedmiotowej kontroli przyjęto, że miernikiem dla ocenianego zagadnienia będzie występowanie służb, w trakcie których następowała realizacja wskazanego obowiązku zgodnie z przepisami przywołanych aktów prawnych.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono, że wyznaczone osoby do rozliczenia i kontrolowania policjantów Wydziału Ruchu Drogowego realizują ten obowiązek, fakt ten odnotowują w dokumentacji służbowej. Biorąc pod uwagę powyższe należy uznać, że w kontrolowanym obszarze nie ujawniono nieprawidłowości polegającej na braku sprawowania nadzoru.

Zastrzeżenia wnoszono do przeprowadzenia odpraw przez mł. asp. R.P. w dniach 16-18.02.2012 roku, w trakcie których nie ujawnił on braku ważności legalizacji wideorejestratora PolCam PC 2006. Nieujawnienie tego faktu doprowadziło do użytkowania w ww. wideorejestratora i ujawniania nim wykroczeń przekroczenia dozwolonej prędkości jazdy. Odpowiedzialność za ujawnioną nieprawidłowość ponosi mł. asp. R.P.

Ocena realizacji kontrolowanego zagadnienia biorąc pod uwagę przyjęty próg istotności jest pozytywna z nieprawidłowościami.

Podsumowując, ustalony stan faktyczny skontrolowanej działalności uzasadnił sformułowanie ogólnej oceny pozytywnej z nieprawidłowościami. W celu wyeliminowania przyczyn i skutków stwierdzonych nieprawidłowości oraz zapobieżeniu powstaniu podobnych błędów w przyszłości, polecono:

1. Przeprowadzić rozmowy dyscyplinujące z 8 funkcjonariuszami, w tym z Naczelnikiem i Zastępcą Naczelnika WRD KPP w Inowrocławiu, oraz 6 funkcjonariuszami WRD, w zakresie ujawnionych nieprawidłowości, wymienionych w niniejszym wystąpieniu.
2. Wytknąć pani I.W. - inspektorowi Zespołu Organizacyjno-Gospodarczego Wydziału Ogólnego KPP w Inowrocławiu, konieczność prawidłowego realizowania obowiązku służbowego w zakresie przekazywania przyrządów kontrolno-pomiarowych do legalizacji.
3. Spowodować wypracowanie i wdrożenie rozwiązań organizacyjnych zapewniających zwiększenie efektywności wykorzystania przyrządów kontrolno -pomiarowych służących do rejestracji zachowań uczestników ruchu drogowego oraz pomiaru prędkości.
4. Przekazać do Sądu wnioski o uchylenie z urzędu prawomocnych mandatów karnych nałożonych za wykroczenia ujawnione przyrządem kontrolno-pomiarowym, które nie posiadało ważnego świadectwa legalizacji.

5. Omówić zaistniały przypadek pracy przyrządu kontrolno-pomiarowego bez ważnego świadectwa legalizacji z podległymi policjantami i podjąć działania zmierzające do niedopuszczenia zaistnienia tego typu wydarzeń w przyszłości.

[Dowód: akta kontroli 189-192]

3.1.2. W Komendzie nie wydano odrębnej decyzji dotyczącej sposobu i rozpatrywania skarg. Procedura prowadzenia postępowań skargowych oparta jest o przepisy Działu VIII ustawy z 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego.

[Dowód: akta kontroli 171]

Zagadnienie bezpieczeństwa ruchu drogowego nie było przedmiotem kontroli wewnętrznych prowadzonych przez Zespół Kontroli Komendy.

[Dowód: akta kontroli 41]

W Komendzie skargi były ewidencjonowane w „Rejestrze skarg i wniosków” prowadzonym w Zespole Kontroli (dalej ZK), do którego obowiązków należało m. in. rozpatrywanie i załatwianie skarg i wniosków należących do właściwości Komendanta Powiatowego Policji – punkt 8 załącznika nr 9 regulaminu organizacyjnego Komendy.

Analiza rejestru wykazała, że w badanym okresie zaewidencjonowano łącznie 61 skarg, w tym 34 w 2012 r. i 27 w I połowie 2013 r. W tej liczbie odnotowano łącznie 5 skarg dotyczących funkcjonariuszy WRD, w tym 4 w 2012, a 1 w 2013 (do czerwca). Analiza tych skarg wykazała, że w toku prowadzonych postępowań: przesłuchiowano świadków, dokonywano analizy zapisów w dokumentach Policji, w tym m.in.: notatnikach służbowych policjantów, zapisów w książkach kontroli pracy sprzętu oraz aktach spraw sądowych. W wyniku rozpatrzenia skarg terminowo udzielano odpowiedzi skarżącemu, przeprowadzano rozmowy dyscyplinujące z winnymi, wytykano uchybienia i nieprawidłowości, a naczelnika WRD zobowiązywano m.in. do przeprowadzania szkoleń z policjantami w badanym zakresie.

[Dowód: akta kontroli 172-173]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Opis stanu
faktycznego

3.2. Pozostałe zagadnienia. Statystyczna ocena stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, analizy porównawcze i wnioski

WRD Komendy w kontrolowanym okresie sporządzała oceny stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym w rejonie działania w okresach miesięcznych, narastająco od początku roku, a także oceny kwartalne, półroczne i roczne.

Zawierały one m.in. główne przyczyny wypadków i kolizji drogowych, rozmieszczenie zdarzeń drogowych w poszczególnych rejonach, niebezpieczne odcinki dróg, oraz wnioski i zalecenia.

W informacjach tych podawano dane statystyczne dotyczące m.in. liczby wypadków drogowych, w tym wypadków ze skutkiem śmiertelnym, liczby zabitych ogółem, w tym na miejscu zdarzenia, liczby rannych i kolizji drogowych oraz liczby wniosków o ukaranie, a także ujawnionych przestępstw.

Powyższa dokumentacja zawierała wszystkie dane wskazane w § 5 ust. 1 pkt. 1 i 2 zarządzenia nr 635 KGP, tj. w szczególności dane dotyczące liczby wypadków i ich ofiar, czasu powstania wypadków, okoliczności szczególnie sprzyjających powstaniu wypadków oraz kolizji drogowych, sprawców, rodzajów i przyczyn powstania zdarzeń drogowych. Dane te były porównywane z odpowiednimi danymi z dwóch poprzednich lat.

Statystyczna ocena stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, 2012 do 2011 wskazuje, że:

- zdarzenia drogowe → spadek o 4,5 %,
- kolizje → spadek o 5,8 %,
- wypadki drogowe → wzrost o 28,9 %,
- obrażenia ciała → wzrost o 26,2 %,
- ilość zdarzeń ze skutkiem śmiertelnym / ilość ofiar → wzrost o 31,2 % / 47 %.

Ocena stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, I pół. 2013 do I pół. 2012 wskazuje, że:

- zdarzenia drogowe → spadek o 0,9 %,
- kolizje → wzrost o 0,78 %,
- wypadki drogowe → spadek o 32,61 %,
- obrażenia ciała → spadek o 16,7 %,
- ilość zdarzeń ze skutkiem śmiertelnym / ilość ofiar → spadek o 80 % / 83,3 %.

Na podstawie dokonywanych ocen stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym formułowano wnioski i zalecenia dotyczące dalszego działania, które następnie wdrażano w życie m.in. ukierunkowując zadania i dyslokację służb w trakcie przeprowadzanych odpraw.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski.

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994r. o Najwyższej Izbie Kontroli, wnosi o:

1. Kontynuowanie działań zmierzających do przeszkolenia specjalistycznego pełnego składu osobowego funkcjonariuszy WRD w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań.
2. Dokonywanie (w miarę możliwości) starannego doboru składu patrolu obsługującego zdarzenia drogowe w których wystąpiły ofiary śmiertelne (wypadki), w celu zapewnienia do obsługi tych zdarzeń funkcjonariuszy WRD, z których przynajmniej jeden posiadałby wymagane wykształcenie specjalistyczne.
3. Wdrożenie nadzoru funkcjonalnego w zakresie wyegzekwowania zamieszczania w kartach zdarzenia drogowego, wszystkich wymaganych danych.
4. Uregulowanie procedur działania nadzoru funkcjonalnego w zakresie kontroli nagrań z wideorejestratorów, głównie pod kątem reakcji na ujawnione przypadki wykroczeń oraz ich zgodności z zapisami w notatnikach służbowych funkcjonariuszy.
5. Podjęcie działań zapewniających wykorzystanie posiadanych wideorejestratorów również w celu rejestracji działań patrolu statycznego.
6. Kontynuowanie działań w zakresie pełnego wyposażenia WRD w sprzęt techniki policyjnej wymagany stosownymi normatywnymi i tabelami należności.
7. Zapewnienie bieżącej aktualizacji danych w systemie SEWIK w zakresie zakończonych przez wydział kryminalny Komendy postępowań w sprawie wypadków i zdarzeń drogowych.

8. Zapoznanie w celach szkoleniowych wszystkich funkcjonariuszy WRD Komendy z przypadkami ujawnionych przez kontrolą NIK błędów i nieprawidłowości popełnianymi przez nich w trakcie pełnienia służby.

V. Pozostałe informacje i pouczenia.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego

Bydgoszcz, dnia ... października 2013 r.

Kontroler
Artur Gackowski
Główny Specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Dyrektor
Jarosław Wenderlich

.....
podpis

.....
podpis